

Finanssivalvonta

Lausunto lausuntopyyntöön: Määräysten ja ohjeiden muutos: 4/2018 Luottoriskien hallinta rahoitussektorin valvottavissa

Finanssiala näkee määräysten ja ohjeiden muutoksia osittain väärin ajoitettuina

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Määräysten ja ohjeiden 4/2018 muutokseen ja lausuu ehdotettuja luvun 4.3.1 lisäyksiä koskien kunnioittaen seuraavaa.

Valtionvarainministeriö on parlamentaarisen lainvalmistelutyön pohjaksi perustanut elokuussa 2018 Kotitalouksien velkaantumista rajoittavat makrovakauden valvontavälineet -työryhmän (makrovakaustyöryhmä) pohtimaan keinoja, miten yksityishenkilöiden tai kotitalouksien ylivelkaantumista voidaan ehkäistä. Finanssiala toteaa, että nyt annettavaksi kaavailtava sääntely on tietyn osin myös ehdotuksen taustamateriaaleista päätellen selvästi päällekkäistä makrovakaustyöryhmän julkilausutun mandaatin ja tavoitteiden kanssa, eikä kyseistä ohjeistusta tulisi pelkästään jo tästä syystä tässä vaiheessa esittää.

Fiva antaa mandaattinsa nojalla paitsi sitovia määräyksiä myös sitomattomia ohjeita selkeästi sillä odotuksella, että sen ohjeistuksia noudatetaan. Fivan kannan esittäminen Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden osana on huomattavasti säädösprosessuaalisesti muodollisempi tapa kuin vuosia aiemmin samasta asiasta Fivan valvottavilleen lähettämä kirje. Lainsäädäntöteknisesti tilanteen tekee ongelmalliseksi se, että mikäli ohjeissa mainittuja toimenpiteitä ei katsotakaan nyt käynnistetyssä lainvalmisteluprosessissa tarpeellisiksi tai ne eivät tule voimaan sellaisinaan, tulisi ohjeiden soveltamisalalla olevien toimijoiden noudattaa sääntelyä, jota ei virallisessa lainsäädäntöprosessissa katsottu tarpeelliseksi tai joka ei ole lainsäätäjän tahdon mukaista. Tämän vuoksi FA pitää jo parlamentaarisen lainsäätämisen prosessin hengessä ohjeiden antamishetkeä ongelmallisena. Säännösten valvojan tulisi antaa vain sellaisia sitovia säännöksiä tai ohjeistusta, joka kuuluu valvojan lainsäädännössä delegeoituun mandaattiin. Jos tällaista lainsäädäntömandaattia ei ole, ei myöskään vastaavaa virallista sääntelyä tulisi antaa. Tämä pätee etenkin silloin, kun lainsäätäjä on harkitsemassa vastaavaan toimintaan tai kohteeseen liittyviä säännöksiä, niiden sisältöä, muotoa ja ylipäätään tarpeellisuutta. Tästä syystä ohjeiden antamista tulisi kokonaisuutena harkita tai vähintään lykätä ja järjestää uusi kuulemiskierros, kun makrovakaustyöryhmän työ on saatu päätökseen, hallituksen lainsäädäntöesitykset hyväksytyt ja asiaa voidaan tarkastella kokonaisuutena.

Mikäli kuitenkin Finanssivalvonta edellä todetusta huolimatta antaisi makrovakaustyöryhmän mandaatin ja tavoitteiden kanssa päällekkäistä sääntelyä, katsoo Finanssiala toissijaisena kommenttinaan, että tämän tyyppisen sääntelyn tulisi kohdistua vain suomalaisista luottolaitoksista ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa toimivista sivuliikkeistä haettavia, suomalaiseen asunto-omaisuuteen liittyviä asuntoluottoja. Tämä johtuu siitä, että esimerkiksi eri Pohjoismaissa on luotonmyöntöä koskien omia paikallisten regulaattorien antamia ohjeistuksia. Tällöin

Finanssivalvonnan sääntelyn osuessa myös ulkomaisille toimijoille annettuihin lainoihin, kohdistuisi samaan lainanmyöntöön ainakin kaksi päällekkäistä sääntelyä. Päällekkäisen sääntelyn ja näistä mahdollisesti johtuvien ristiriitojen välttämiseksi tulisi selventävästi ja selkeästi säätää, että sääntely koskee vain suomalaiseseen asunto-omaisuuteen liittyviä luottoja.

Finanssiala pyytää selventävästi lisäämään (ohjekohta 27), että erityisesti EKP:n epäsuorassa valvonnassa olevat pankit voivat noudattaa suhteellisuusperiaatetta EKP:n ohjeistuksien noudattamisessa. Lisäyksen tekoa voidaan perustella useasta eri näkökulmasta: Ellei sitä ole EU-oikeudessa delegoidun säädöstoimivallan puitteissa annettu, on EKP:n ohjeistus muissa tapauksissa EU-normistossa EKP:n tulkintaa sääntelystä, ei itsessään EU-lainsäädäntötoimielinten antama säännös eikä se siten ole lakiteknisesti suorasti sovellettavaa tai velvoittavaa oikeutta. Lisäksi on oletettavaa, että ohjeistus on laadittu sovellettavaksi ensi sijassa EKP:n suorassa toimivallassa oleviin Euroopan suurimpiin pankkeihin. Tätä tulkintaa tukee se, mitä EKP:n ohjeistuksen soveltamisalaa koskevassa osiossa on mainittu. Näin ollen on paitsi suomalaisen hyvän hallintotavan myös Finanssivalvonnan aikaisemman linjan mukaisesti sekä perusteltua että johdonmukaista kirjoittaa selventävästi myös Finanssivalvonnan ohjeisiin näkyviin suhteellisuusperiaatteen soveltuminen. Tämä koskee soveltamista paitsi muiden valvottavien niin erityisesti kansallisessa valvonnassa olevien valvottavien osalta.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila

Johtaja, pääekonomisti